

MUPCX00H0RLT

M Ě S T S K Ý Ú Ř A D P Ř E L O U Ě

ODBOR STAVEBNÍ

Československé armády 1665, 535 33 Přelouč

Spis.zn.: ST/19685/2022/Be
Č.j.: MUPC 21671/2022
Spis.,skart.znak 411.1, A, 10
Vyřizuje: Mgr. Petr Beneš
Tel.: 466 094 147
E-mail: petr.benes@mestoprelouc.cz

Datum: 15.11.2022

Žadatel:

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., IČO 72048972, Kladruby nad Labem č.p. 1, 533 14 Kladruby nad Labem

ROZHODNUTÍ ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Přelouč, odbor stavební, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), obdržel dne 19.10.2022 žádost žadatele, kterým je

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., IČO 72048972, Kladruby nad Labem č.p. 1, 533 14 Kladruby nad Labem,

o vydání závazného stanoviska podle § 14 odst 1 zákona o státní památkové péči ve věci:

Obnova kulturní památky – Historické saně z druhé poloviny 19. století, bez typového označení, ze souboru hipomobilí Národního hřebčína Kladruby nad Labem, soubor prohlášen za kulturní památku rozhodnutím čj: MK 4097/2010 OP, invč. K-253

Objekt je movitou kulturní památkou zapsanou v ÚSKP ČR pod r.č. **103903**

Restaurátorský záměr:

Transport saní do ateliéru – bude provedena kontrola saní a sejmutí všech volných částí, které by mohli být transportem poškozeny. Následně budou saně zabaleny pro transport. Při transportu musí být saně zajištěny takovým způsobem, aby nedošlo k jeho poškození, především vlivem počasí.

Provedení vstupní dokumentace a fotodokumentace – bude zdokumentována a určena míra poškození jednotlivých částí, rozsah poškození bude fotograficky zdokumentován. Bude provedeno zakreslení všech poškození a bude zdokumentováno původní čalounění. Následně bude proveden doplňující restaurátorský průzkum saní, aby bylo možné stanovit přesnou koncepci zásahu. V rámci doplňujícího průzkumu budou provedeny barevné sondy na všech částech saní pro přesné určení původní barevnosti. Bude zjištěn rozsah přemaleb a následně bude na základě těchto průzkumů a sond určena výsledná barevnost. Základním požadavkem je restaurování původního barevného provedení.

Očištění saní a odstranění nečistot – za pomoci průmyslového vysavače a stlačeného vzduchu budou saně zbaveny volných nečistot. Následně budou lakované části šetrně omyty vlhkou houbičkou pomocí vodného roztoku s vhodným smáčedlem (Syntapon, benátské mýdlo apod.). Čalounění bude pouze šetrně vysáto pomocí vysavače.

Demontáž všech částí saní – po očištění budou ze saní sejmuty kované běhouny skluznice včetně dřevěných skluznic se vzpěrami. Ze zadní části bude sejmuto železný nosič. Dále bude sejmuto zábradlí na kozlíku. Z podlahy budou vyjmuty zdobné mosazné čepy pro koberce. Dále bude uvolněna přední stěna před kočím.

Restaurování korby saní a dřevěných skluznic – omytí degradované lakové vrstvy. Před zahájením prací budou provedeny zkoušky rozpustnosti a bude navržena směs rozpouštědel. Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy a případné barevné vrstvy budou plochy dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny budou vyšpánovány připravenými dřevěnými špánami. Špány budou vyrobeny ze stejného dřeva, jako je opravovaná část. Zde se jedná především o jasanové, případně jedlové dřevo. Špány a veškerá vysazení poškozených míst budou lepena teplým kožním klihem. Drobná mechanická poškození budou přetmelena kliho-křídovým tmelem s přísadou dřevěného prachu. Celý povrch bude šetrně zabroušen jemným brusným papírem. Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru v případě, že průzkum potvrdí barevné přemalby, musí být vnější plochy restaurovány takovým způsobem, že bude jasanový povrch pouze napuštěn fermeží a veškeré zásahy tudíž musí být této skutečnosti přizpůsobeny. V případě, že průzkum odhalí nepůvodní barevnou přemalbu, bude provedeno odmytí až na podklad, který umožní restaurování a provedení nové povrchové úpravy fermeží. Ohýbané dřevěné skluznice budou v místech odlomení a poškození vysazeny novým dřevem, a to ve shodném druhu jako originál - zde se bude jednat o jasan. Nově vysazená místa budou následně ručně doopracována do požadovaného tvaru a poté začištěna. Podélné výsušné trhliny budou posouzeny a bude provedeno jejich případné slepení, pokud to míra rozevření praskliny neumožní, bude provedeno její vyšpánování. Veškeré lepení bude provedeno teplým kožním klihem. Chybějící váhy budou vyrobeny nové dle návrhu, který bude odsouhlasen investorem a NPÚ. Nové váhy budou vyrobeny z dubového dřeva původní technologií, a to včetně řemenu. Po obroušení bude na vahách provedena nová povrchová úprava. Retuše musí být provedeny lazurním způsobem, aby svým provedením nenarušovaly barevnou jednotnost celého díla, tzn. nové opravy, včetně tmelů nesmí být patrné. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový fermežový nátěr. Fermežový nátěr bude nanesen minimálně ve 2 vrstvách. Finálový vzhled lakovaných ploch bude v saténovém vzhledu. Provedení jiným lakem by mělo za následek nenávratné poškození saní a je z restaurátorského hlediska zcela nepřijatelné. Veškeré části budou po kontrole povrchu připraveny k montáži. Oj saní bude zabroušena na podklad a přetmelena klihokřídovým tmelem. Následně bude provedena shodná povrchová úprava jako na celých saních.

Restaurování kovaných prvků a běhounů skluznic – jednotlivé kované části budou zbaveny nečistot a zbytků koroze. Po očištění vhodným odmašťovadlem, bude přistoupeno k odstranění poškozené černé emailové vrstvy. Odstranění bude provedeno shodně jako na celých saních. Po odmytí barevné vrstvy budou jednotlivé prvky dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených částí. Na veškerých kovaných prvcích se nachází v různé míře a rozsahu napadení korozi. Některé kované části již mají na svém povrchu hloubkovou korozi a četná lakovaná místa jsou vespod zrezivělá. Je nutné provést mechanické odstranění těchto napadených částí. Před odstraněním je nutné provést barevné sondy na případné původní linkování a až poté je možné provést očištění. Po odstranění korozních produktů bude provedeno chemické ošetření. Na odstranění lze použít materiál jak na bázi taninu, tak i další materiály Chelaton II apod. Následně je nutné po vysušení nanést základní antikorozi barvu a poté poškozená místa přetmelit přírodním tmelem a antikorozi prvky. Závěrem budou veškeré kovářské prvky ošetřeny grafitovou kovářskou barvou. Kované běhouny skluznic mají na svém povrchu četná mechanická poškození. V rámci záměru není požadavek na jejich odstranění, ale pouze na jejich vizuálním zjemnění. Skluznice budou po svém obvodu jemně zabroušena a následně budou ošetřena chemickým antikorozi roztokem bez následného zabarvení ošetřovaného kovu (nepoužívat tanin). Závěrem budou železné části ošetřeny mikrokrytalickým voskem na kov. V případě, že bude prokázán druhotný původ nosiče zavazadel, bude zapotřebí rozhodnout za účasti odborných pracovníků památkové péče o dalším postupu – zda zůstane na kočáře zachován a bude restaurován či bude sejmuto a deponován.

Restaurování čalounění a koberců – restaurování čalounění (textilu) a koberců bude prováděno restaurátorem s licencí MKČR- restaurování textilu a restaurátorský záměr na restaurování textilních částech bude řešen samostatným záměrem. V rámci restaurování textilních částí bude nutné provést nové čalounění

na těchto částech kočáru: Kozlík bude nově vyroben a očalouněn novým materiálem - obarvenou vlněnou textilií. Nově bude vyroben chybějící podsedák kočího podle návrhu, jenž bude před výrobou odsouhlasen investorem a NPÚ. Nový podsedák bude vyroben původní technologií s jádrem z koňských žíní. Následně budou obě nové části očalouněny odsouhlaseným vlněným sukmem v odstínu dle dochované potahové látky v prostoru cestujících. Koberec na podlaze bude nově vyroben. Chybějící koberec bude doplněn dle rozměrů podlahy a dle rozmístěných mosazných čepů zajišťujících koberec. Vzorky nového koberce musí být předloženy investorovi a zástupci NPÚ k odsouhlasení. Obšití koberců bude provedeno shodně jako originály, tzn. olemování černou usní. Pokud se pod koberci nachází železné konstrukční prvky je nutné je pasivovat a případné korozní produkty odstranit. Poté bude použit chemický roztok na odstranění koroze. Následně budou očištěné prvky přetřeny základovou antikorozi barvou a následně grafitovou barvou. Pokud mosazné čepy pro uchycení koberců a tabliéru schází, budou provedeny odlitky dle originálů a kování bude v celém rozsahu doplněno. Provedení nových částí čalounění bude charakterem, technologií, barvou, materiálem věrnou kopií původního.

Závěrečná montáž

Po písemném vyjádření Národního památkového ústavu (Územní odborné pracoviště v Pardubicích), Malostranské náměstí č.p. 1/16, Praha 1 – Malá Strana, 118 00 Praha 011, ze dne 11.11.2022 pod č.jednacím NPU-361/88486/2022/Ci, vydává orgán státní památkové péče dle ustanovení § 11 odst. 3 zákona o státní památkové péči a dle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

závazné stanovisko,

kterým stanoví, že **záměr je přípustný** při splnění následujících podmínek:

1. Restaurování kočáru provede podle § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění restaurátor s licencií MKČR v příslušném oboru - na uměleckořemeslná díla ze dřeva (kód 3b třídníku specializací restaurátorských prací). Restaurování textilních a přírodních částí provede podle § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění restaurátor s licencií MKČR v příslušném oboru - na uměleckořemeslná díla z textilu a z přírodních materiálů (kód 3g třídníku specializací restaurátorských prací).
2. Bude proveden rozšířený restaurátorský průzkum povrchových úprav (sondážní a případně i laboratorní materiálový (pigmenty, pojiva, laky) a stratigrafický průzkum dochovaných historických povrchových úprav saní za účelem dokumentace použitých historických technik) a průzkum materiálů historických textilií a čalounění. Bude zjištěn rozsah druhotných nátěrů a následně bude na základě těchto průzkumů a sond určena výsledná barevnost. Na základě výsledků restaurátorského průzkumu podoby a stavu dochování textilních částí bude předložen konkrétní záměr na restaurování čalounění.
3. Zahájení prací bude na NPÚ oznámeno min. s 10 denním předstihem. Během restaurování se uskuteční kontrolní dny, k nimž bude přizván pracovník Národního památkového ústavu v Pardubicích, který bude vykonávat památkový dohled podle § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění a s nímž budou veškeré práce konzultovány (kontakt uveden v hlavičce). Kontrolní dny a konzultace se uskuteční především po demontáži po provedení rozšířeného restaurátorského průzkumu včetně průzkumu povrchových úprav a při prohlédnutí současného stavu, po doplnění chybějících částí a při odsouhlasení nové povrchové úpravy. Závěrečné předání díla bude provedeno za účasti zástupce NPÚ.
4. Při práci bude kladen důraz na maximální zachování originálního použitého materiálu. Výměna nenávratně poškozených a dožilých prvků a částí musí být odůvodnitelná a bude předem odsouhlasena zástupcem NPÚ na kontrolním dnu. Nové doplňky budou materiálově, rozměrově a tvarově korespondovat s originálním řešením a budou odsouhlaseny zástupcem NPÚ na kontrolním dnu. Nová povrchová úprava dřevěných i kovových prvků bude zvolena na základě výsledků průzkumu a z historických skutečností, po konzultaci a odsouhlasení zástupcem NPÚ. Na saních budou po restaurování ponechána vybraná místa původní povrchové úpravy.
5. Restaurátor vypracuje restaurátorskou zprávu s aktuální fotodokumentací všech prací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. v platném znění. Ve zprávě bude uveden popis, identifikace materiálů, technika povrchových úprav, časové zařazení, rozměry, stav dochování, míra druhotných oprav (odlišení originálních částí od pozdějších doplňků) a budou uvedeny poškozené nebo nedochované prvky určené k doplnění. Bude uveden postup restaurátorských prací včetně všech použitých technických a materiálových prostředků. Součástí

zprávy budou nová zjištění o kulturní památce učiněná v průběhu restaurátorských prací a doporučený režim údržby.

6. Jedna kompletní verze restaurátorské zprávy s kvalitní fotodokumentací na papíře o gramáži min. 200 bude při kolaudaci prací předána NPÚ v Pardubicích, které si zprávu ponechá pro dokumentační účely - podle § 14 odst. 9 památkového zákona č. 20/87 Sb. v platném znění. Zpráva bude NPÚ odevzdána v tištěné i digitální podobě (vytištěné fotografie budou min. ve formátu 10 x 15 cm, v digitální verzi bude kromě textu doplněn soubor fotografií ve vysokém rozlišení ve formátu jpg).
7. **Restaurátor bude žadatelem seznámen se zněním tohoto závazného stanoviska a písemného vyjádření NPÚ v Pardubicích.**

Odůvodnění:

Městský úřad Přelouč, odbor stavební, jako obecný úřad obce s rozšířenou působností, zabezpečuje podle § 29 zákona o státní památkové péči výkon památkové péče ve stanoveném správním obvodu v souladu s koncepcí rozvoje státní památkové péče v České republice.

Žádost o vydání závazného stanoviska k uvedenému stavebnímu záměru správní orgán posoudil z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy a v souladu se zájmy orgánů státní památkové péče. Objekt je movitou kulturní památkou zapsanou v ÚSKP ČR pod r.č. 103903.

Saně byly zhotoveny neznámým výrobcem ve 2. polovině 19. století. Patří do souboru historických dopravních prostředků pocházejících z císařského hřebčína v Kladrubech nad Labem datovaných do období 2. poloviny 19. až první čtvrtiny 20. století, představujících významný doklad způsobu cestování v tehdejších obdobích. Sběrka je hodnotná tím, že obsahuje různé typy vozového vybavení, každý jako originál. Předměty byly zhotoveny v Rakousku-Uhersku. Soubor je příkladem kvalitního rukodělného zpracování s uměleckořemeslnými detaily. Soubor kočárů představuje jedinou sbírku tohoto druhu v Pardubickém kraji.

Čalounění saní je původní, provedené světle šedou „manšestrovou“ látkou s vtahovanými čalouněnými knoflíky. Výplně čalounění jsou provedené původní technologií, koňskými žíněmi a africkou trávou. Zdobné lemování čalounění - borty, zdobené šňury a paspulky jsou původní. Koberec byl v původním provedení vlněný s koženým olemováním. Barevnost tohoto koberce byla s největší pravděpodobností světle okrová, tudíž se svou barevností blížila barevnosti potahové látky.

K stavebnímu záměru se písemně vyjádřil dne 11.11.2022 Národní památkový ústav (Územní odborné pracoviště v Pardubicích), Malostranské náměstí č.p. 1/16, Praha 1-Malá Strana, 118 00 Praha 011 pod č. jednacím NPU-361/88486/2022/Ci.

NPÚ doporučuje žádost ke schválení, jelikož úpravy jsou v souladu s charakterem památky.

Odůvodnění jednotlivých podmínek:

1. Viz § 14 odst. 8 památkového zákona č. 20/87 Sb. - Obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi (dále jen "restaurování"), mohou provádět fyzické osoby na základě povolení vydaného podle § 14a, přičemž restaurováním se rozumí souhrn specifických výtvarných, uměleckořemeslných a technických prací respektujících technickou a výtvarnou strukturu originálu.
2. Viz § 10 odst. 3 písm. b) prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. Restaurátorský průzkum je nezbytné provést ke zjištění co nejvíce informací o díle a před upřesněním finálního konceptu restaurování.
3. Viz § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona č. 20/87 Sb. Postup prací je nezbytné konzultovat pro stanovení nejvhodnějšího způsobu restaurování vztahujícího se ke konkrétnímu dílu na základě poznatků vzniklých během restaurátorských prací. Průběžné konzultace a kontrolní dny jsou nezbytné k zajištění odborného dohledu nad restaurováním kulturní památky.
4. Nově doplňované prvky se stávají součástí kulturní památky a je třeba, aby jejich provedení korespondovalo s originální podobou díla. Originální povrchová úprava je dokladem původního barevného a materiálového řešení, proto je žádoucí ji na vybraných částech saní ponechat.
5. Viz § 10 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb.
6. Viz § 14 odst. 9 památkového zákona č. 20/87 Sb. a § 10 odst. 3 c) prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb.
7. Písemné vyjádření NPÚ slouží jako odborný podklad pro vydání závazného stanoviska Městského úřadu k restaurování kulturní památky.

Po přezkoumání žádosti, podkladů k žádosti a v souladu s písemným vyjádřením NPÚ, vydává orgán ochrany památek toto závazné stanovisko.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí, které je podle § 44a odst. 3 zákona o státní památkové péči samostatným rozhodnutím ve správním řízení o vydání závazného stanoviska. Správní orgán při svém rozhodování vycházel ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ust. § 81 odst. 1 a § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání, a to do 15 dnů ode dne jeho oznámení, ke Krajskému úřadu Pardubického kraje, odboru kultury, sportu a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče, který o odvolání rozhodne, a to cestou Městského úřadu Přelouč, odboru stavebního, u něhož se odvolání podává.

Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnosti rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvolání se podává v takovém počtu stejnopisů, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník – odvolatel potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je na jeho náklady správní úřad. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Včas podané a přípustné odvolání má dle ust. § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Lubomír Novotný
vedoucí odboru

Obdrží:

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., IDDS: mw6u68u

Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Pardubicích, IDDS: 2cy8h6t